

A tojáságazat élelmiszerlánc-biztonsági kihívásai

Dr. Bognár Lajos
országos főállatorvos
helyettes államtitkár

Földművelésügyi Minisztérium
Élelmiszerlánc-felügyeletért Felelős Helyettes Államtitkárság

2016. október 14.

Termőföldtől az asztalig

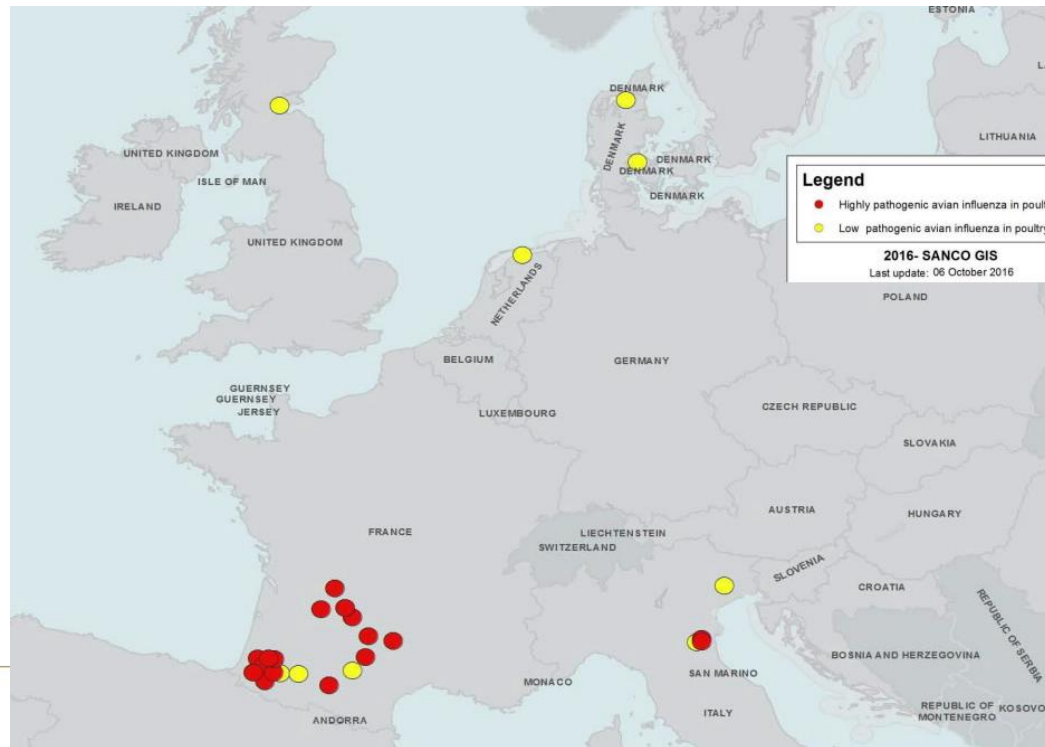
Az élelmiszerlánc felügyelet szemével, avagy miről is lesz szó:

- Állategészségügy
- Élelmiszer eredetű megbetegedések
- Állatjólét
- Koronás Tojás védjegy ellenőrzés
- Élelmiszer ellenőrzés

Madárinfluenza:

- 2015 novemberétől kezdve Franciaországban 2016 augusztus 17-ig 81 HPAI (H5N1, H5N2, H5N9) kitörés
- 2016 májusában Olaszországban 2 kitörés
- Korlátozások Franciaországban továbbra is hatályban (bizottsági végrehajtási határozatok)
- LPAI több tagállamban is: Franciaország, Olaszország, Dánia, Hollandia

Salmonella:

- A tagállamok többsége az utóbbi években már elérte az uniós célkitűzést a releváns salmonella szerotípusok vonatkozásában (Salmonella Enteritidis/Typhimurium)
- A humán esetek tendenciája a tojóállományok fertőzöttségéhez hasonló
- 2018-tól új munkaterv: a tárfinanszírozást fokozatosan kivezetik (Az Európai Bizottság célja a tagállamok segítése volt a kitűzött cél elérésében)
- A kivezetés ütemterve még nem ismert

Nyilvántartott tojásos étel közvetítette megbetegedések az élelmiszerláncban 2014-2016. 08.31.

Csoportosítás	2014		2015		2016.08.31-ig		összesen	
	Esemény	beteg	Esemény	beteg	Esemény	beteg	Esemény	beteg
	száma							
Nyilvántartott összes	34	1709	47	1416	41	1749	122	4874
Tojásos étel közvetítette	3	103	3	43	5	113	11 (9%)	259 (5%)
Laborral igazoltan tojásos étel	3	103	0	0	2	17	5 (4%)	120 (2%)

- rántott zöldség, tartár : S.enteritidis PT8 (betegek + étel)
- csokitorta: S. eneritidis PT2 (betegek + tojásfehérje)
- vargabéles: S.enteritidis PT8 (beteg+ étel)
- töltött sertésszelet: S.enteritidis PT 4b (betegek+ tojáshéj)
- rántott hús és gomba: S.enteritidis PT2 (betegek + baromfi bélsár)

Állatvédelem:

- 2012. január 1. óta: csak feljavított ketrecekben (egy tyúkra eső terület legalább 750 cm²) vagy alternatív rendszerben tarthatók tojótyúkok a legalább 350 tyúkot tartó létesítményekben.
- 2013. január 1. óta ezekben a létesítményekben állatjóléti felelőst kell kijelölni.
- Tojótyúk tartó telepek rendszeres ellenőrzése kockázatbecslés alapján, 2015:
 - szabadtartású - 40 telep ellenőrzése (31 teljes mértékben megfelelt),
 - mélyalmos - 110 telep ellenőrzése (105 teljes mértékben megfelelt),
 - feljavított ketreces - 84 telep ellenőrzése (79 teljes mértékben megfelelt).

NÉBIH- BTT együttműködés a tojás minőséget növelő programban

Koronás Tojás védjegy:

a NÉBIH- BTT közötti együttműködés a minőséget növelő programban

A védjegy alapítója a BTT

- 2004-ben még „Egészséges Tojás” néven

A védjegy célja

- megkönnyíteni a vásárlók eligazodását az információk között, s
- ezzel az egyszerű szimbólummal jelölni: ez a tojás garantáltan minőségi, biztonságos és magyar.

Együttműködési megállapodás a NÉBIH ÉLBC és a BTT között a Koronás Tojás Védjegy Szabályzat betartásának ellenőrzésére

- 2014-től a NÉBIH ÉLBC-n belüli csoport a Védjegy Szabályzatban előírt Ellenőrző Szerv szerepét tölti be.

A Koronás Tojás Védjegy Szabályzat Ellenőrző Szervének tevékenysége

- Helyszíni ellenőrzés
- Írásos jelentés készítése
- Javaslattétel a KT védjegy elnöksége felé (az ellenőrzött vállalkozások védjegy használatára vonatkozóan ill., a védjegy szabályzat módosítására)
- Rendszeres beszámolók a KT elnökség számára

A Koronás Tojás ellenőrzés főbb területei

- Tojótelep

járványügy, állatvédelem és takarmányozás, nyomon követés

- Tojáscsomagoló

higiénia, jelölés, nyomon követés

- Kereskedelem

nyomon követés

A Koronás Tojás ellenőrzések tapasztalatai, tendenciák

- A vállalkozások együttműködnek az Ellenőrző Szervezettel
- Az ellenőrzött létesítmények:
 - rendezettek, jól szervezeten működnek
 - megfelelő hozzáértés
 - ismerik a vonatkozó előírásokat

Így az átlagosnál jobbnak tekinthetők!

Javítandó területek az ellenőrzési tapasztalatok alapján

Takarmányozás:

- engedélyezett előállítási technológia pontos betartása,
- beérkező takarmányok ill. takarmány alapanyagok dokumentumainak áttekinthető gyűjtése, tárolása

Tojótelep:

- telepítési sűrűség betartása
- tojófészkek (pl.: csipegetési, kapirgálási lehetőség beépítése)

Tojáscsomagoló:

- lámpázás,
- légkamra magasság mérés ,
- tojások osztályozás,
- szállítás - előírt szállítólevél használata.

Megtalálható a NÉBIH honlapon a szállítólevél mintája itt:

<http://portal.nebih.gov.hu/web/guest/ugyintezes/allat/nyomtatvanyok>

Egy kis Koronás Tojás statisztika.....

- A 2016 októberig jelentkezők közül a védjegy használatának engedélyezését az ESZ nem javasolta 3 vállalkozás esetében. Az Elnökség egyetértett a javaslattal.
- Jelenlegi védjegy használó vállalkozások száma: 11

A NÉBIH szemléletformáló tevékenysége keretében

- Konyhasziget magazin
- Szemléltető tájékoztató

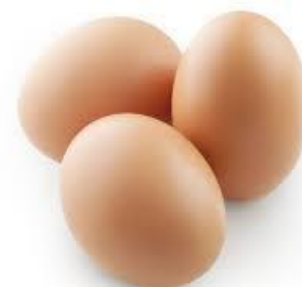

A Baromfi Termék Tanács jelzése:

- külföldi S és S/M méretű tojások forgalmazásának nagy aránya
- ár csökkenés
- külföldi tojás egy része magyarként kerülhet forgalomba

Valamennyi tojáscsomagoló létesítményben szűrőpróba szerű ellenőrzés:

- eredet
- nyomon-követhetőség
- jelöletlen tételek kiszűrése

Tavaszi szezonális ellenőrzés tapasztalatai:

- 86 tojáscsomagoló létesítmény működését ellenőrizték
 - a legtöbb csak magyar tojást csomagol
 - gyakori saját tojótyúk telepén termelt tojás csomagolása
- A létesítményekben általában biztosítottak voltak
 - a tojás tételek azonosítása
 - nyomonkövetése
 - higiéniai feltételek
 - a különböző származási helyről érkezett tojások elkülönítése
 - a külföldi származású beérkező szállítmányokat bejelentették

Tavaszi szezonális ellenőrzés tapasztalatai:

Tojás csomagolás:

- A jelölés alapján egy nem üzemelő tojáscsomagolóban csomagolt tojás.

Hiányosságok:

- a csomagolást a vállalkozás tojás-lé üzemében végezték,
- a tevékenységre engedéllyel nem rendelkeztek,
- a belső nyomon-követhetőség hiányzott,
- szabálytalanul 28 napnál hosszabb minőség-megőrzési idő.

Szankció: tevékenység megtiltása

A kereskedelem

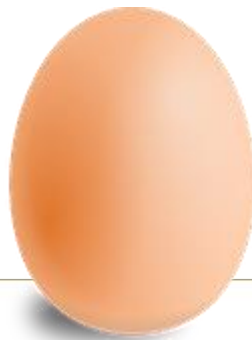
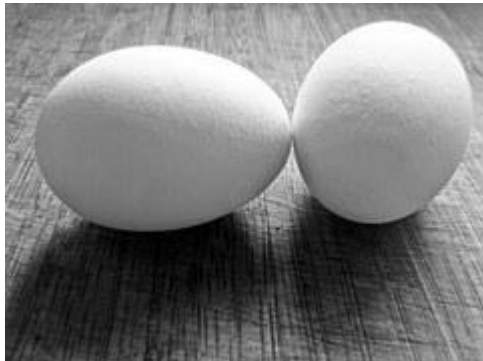
- Összesen 1774 hazai és 165 külföldi tojás tétel ellenőrzése

Mindössze három kifogás,

- lejárt minőség-megőrzési idő, (magyar - 460 db)
- jelölési hiba (külföldi - 1950 db)
- Nyomonkövethetőség (244 db)

Nyári szezonális tojás ellenőrzés elrendelése:

- A 2016. július 1. és augusztus 31.
- **kiemelten ellenőrzendő termékek köre kibővült többek között** a külföldről származó (különösen a kisméretű, „S” jelzésű) **étkezési tojások** ellenőrzésével.

Nyári szezonális tojás ellenőrzés:

- A nagyobb kapacitású **tojáscsomagoló létesítmények**
 - főként külföldről származó
és/vagy
 - több telepről származó tyúktojások ellenőrzése
- A **kereskedelmi egységekben**
 - az alacsony áron kínált tojások jelölésének ellenőrzése

Nyári szezonális tojás ellenőrzés eredmények:

- 29 tojáscsomagoló létesítmény ellenőrzés
 - 2 esetben nyomkövetési hiányosság
- 231 forgalmazó helyen, összesen 416 tétel ellenőrzése
 - 3 üzletben hiányzott a kilónkénti egységár feltüntetése

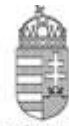
A NÉBIH Kiemelt Ügyek Igazgatósága

- 9 db ellenőrzés (3 db feldolgozó, 3 db csomagoló, 3 db kereskedelmi egységben).
 - Az eljárások során 9 tétel, összesen 126 856 db tojás forgalmi korlátozását rendelték el.
 - A kiszabott bírság összege: 905.000 Ft. volt.
- A BTT-től, felől érkező kifogások kivizsgálása jellemzően 24-48 órán belül megtörténik.
- Az EKAER adatok alapján közös ellenőrzések a NAV-val

- Az „S” méretű tojás aránya nagy Magyarországon
 - ezt adminisztratív eszközökkel nem akadályozhatjuk
 - csak önkéntes vállalások,
 - az import tojásokat forgalmazó (csomagoló) cégek teljes egészében magyar érdekeltségűek.
- Javaslat
 - etikai kódex
 - önkéntes behozatali korlátozások

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

